

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie oznaczenia terytorjum dla ustanowić się mającego nowego c. k. Sądu powiatowego w Podwołoczyskach.

Wysoki Sejmie!

Otwarcie przestrzeni kolei Lwowsko-Tarnopolskiej powołało do życia miejscowość graniczną, aż do tego otwarcia wszystkiego znaczenia pozbawioną. Miejscowość ta, Podwołoczyska, w przeciągu kilku lat wzrosła tak znacznie, że już w r. 1875. widział się Wysoki Sejm spowodowanym żądać od Rządu utworzenia siedziby Sądu powiatowego w tej miejscowości — a potrzeba ta istnieje do dziś dnia pomimo otwarcia kolei Transwersalnej, która część ruchu handlowego z linii Lwów-Tarnopol zabrała.

Komisyja prawnicza nie zamierza tu powtarzać całego historycznego przebiegu tej sprawy, przedstawionego bardzo wyczerpująco w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. Listopada 1885. l. 50.220/1885., i ogranicza się jedynie na przedstawieniu faktycznego obecnego stanu rzeczy i na wypływających z tychże wynikach.

Chodzi tu mianowicie o utworzenie siedziby Sądu w Podwołoczyskach, co jest niezbędnie potrzebnem, bez naruszenia następujących interesów :

1) Gdy wedle ustawy państwowej z dnia 19. Maja 1868. l. 44 Dz. p. p., granice Starostw i Sądów muszą koincydować, a okręg Sądu podwołoczyskiego musi zajmować część okręgów Starostw zbaraskiego i skałackiego, Sąd podwołoczyski do jednego z tych Starostw należeć musi w całości, przeto musi się baczyć na to, by ani Starostwo zbarazkie nie było zbyt umniejszonym, ani skałackie powiększonym, tem bardziej, że Starostwo zbarazkie i tak należy do mniejszych, licząc tylko 59.869 mieszkańców, w razie więc znacznego obciążenia, byłoby prawdopodobnie za słabe do należytego sprawowania autonomicznych agend, — Starostwo skałackie zaś już obecnie należy do wielkich okręgów politycznych, licząc 73.792 ludności, administracyja więc przy znacznem powiększeniu byłaby utrudnioną, przyczem zauważyć należy, że tak skałackie jak i zbarazkie Starostwo posiada długą linię graniczną od Rosyi, i linia ta tak ważna a trudna do upilnowania przez powiększenie Starostwa skałackiego, dla tegoż jeszczeby się znacznie przedłużyła.

2) W razie zniesienia siedziby Sądu w Nowem Siole a utworzenia takiego w Podwołoczyskach musiałby okręg sądowy nowosielski, który klinem wciska się w Rosyę, podzielony być między Sąd zbaraski a Sąd w Podwołoczyskach. Tymczasem ta część powiatu, któraby musiała należeć do Zbaraża byłaby od tegoż znacznie, bo naokoło 35 kilometrów przeciętnie oddalona, trudno więc ludności przyzwyczajonej do uczęszczania do Sądu bardzo koncentrycznie w Nowem siole położonego, nie uczuć dotkliwie przeniesienia jej do Zbaraża; natomiast wręcz

jest niemożliwem przenosić gminy dotąd do okręgu sądowego skałackiego należące do Sądu w Podwołoczyskach, gdyby ten Sąd należeć miał do Starostwa zbarazkiego, ponieważ gawitują one ze wszystkimi swemi interesami do Skałatu, położone są pod samym Skałatem a daleko od Zbaraża i byłoby dla nich wręcz krzywdą przydziałać je do Zbaraża. A zauważyć tu należy, że okręg sądowy zbarazki liczący obecnie 34.754 głów wyrósłby przez przydzielenie części okręgu sądowego Nowosielskiego do liczby około 50.000 — byłby więc absolutnie za wielkim.

Jest więc rzeczą widoczną, że tak przeniesienie Sądu z Nowego - Siola do Podwołoczysk i przydzielenie go do Starostwa zbaraskiego, jak też przydzielenie go do Starostwa Skałackiego tak ze względów administracyi politycznej jak też ze względów interesów prywatnych jest połączeniem z wielu niedogodnościami.

Tymczasem Podwołoczyska potrzebują Sądu niezbędnemu; Podwołoczyska bowiem są obecnie miasteczkiem ludnym (przeszło 5.000 mieszkańców), tam koncentruje się głównie ruch handlowy między Rosyą a Austryją, wskutek czego wywiązują się ciągle spory wymagające szybkiej interwencyi sądowej; należy więc szukać innego wyjścia jak to, które wskazują uchwały Sejmowe z lat 1875. i 1878.

Wyjście takie proponuje bardzo stosownie Wydział krajowy w wniosku swym z dnia 20. Listopada 1885. wskazując na potrzebę z jednej strony na pozostawienie dotychczasowego Sądu w Nowem-Siole, a nadto utworzenie nowego w Podwołoczyskach Sądu, któryby się składał z 5 tylko gmin powiatu sądowego nowosielskiego i 13 skałackiego i należał do okręgu c. k. Starostwa powiatowego w Skałacie; Sąd taki bowiem, koncentrując około siebie kilkanaście najbliższych położonych gmin do Podwołoczysk gawitujących, ani by zbyt nie umniejszał powiatu politycznego zbaraskiego ani powiększał skałackiego, liczyłby wedle propozycyi Wydziału krajowego 20.198 głów, a więc cyfrę ludności zakresowi działania Sądu powiatowego zupełnie odpowiadającą, przyczemby i Sąd w Nowem - Siole (20.598 ludności) i Sąd w Skałacie (27.134 ludności) posiadały odpowiednie okręgi, wskutek czego komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. Czerwca 1868. (Nr. 59. D. u. p.) poprzednie uchwały swe z dnia 29. Maja 1875. i z dnia 19. Października 1878. w sprawie zaprowadzenia nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach o tyle zmienia, iż przy zatrzymaniu dotychczasowego okręgu Sądu powiatowego z siedzibą w Nowem Siole, uznaje potrzebę utworzenia trzeciego Sądu powiatowego w c. k. Starostwie skałackiem z siedzibą w Podwołoczyskach, do którego okręgu mają wejść miejscowości:

a) Z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skałacie: Podwołoczyska, Staromiejszczyzna, Zadnieszówka, Mysłowa, Dorofiówka, Supranówka, Mołczanówka, Kamionka, Rosochowaciec, Kaczanówka, Orzechowce, Czernyszówka i Chmieliska.

b) Z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Nowem-Siole: Bogdanówka, Korszyłowce, Skoryki, Pieńkowce i Prosowce.

Lwów dnia 20. Stycznia 1886.

Zawadzki
przewodniczący.

Zaak.